

Истражна комисија за провјеру законитости процеса
уништавања муниције и минско - експлозивних средстава,
наоружања и војне опреме

Istražna komisija za provjeru zakonitosti procesa
uništavanja municije i minsko-eksplozivnih sredstava,
naoružanja i vojne opreme
Istražno povjerenstvo za provjeru zakonitosti procesa
uništavanja streljiva i minsko - eksplozivnih sredstava,
naoružanja i vojne opreme

Број/Број: 01,02-1-50-14-145/12

Сарајево/Sarajevo, 25. 7. 2012.

PREDSTAVNIČKOM DOMU PS BiH
DOMU NARODA PS BiH

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 25-07-2012

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	50-13	980/12	

R

IZVJEŠTAJ O RADU

ISTRAŽNE KOMISIJE OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH ZA PROVJERU ZAKONITOSTI PROCESA UNIŠTAVANJA MUNICIJE, MINSKO - EKSPLOZIVNIH SREDSTAVA, NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

I. UVODNI DIO

Povodom rasprave o Informaciji o rješavanju višaka naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava Oružanih snaga BiH, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, na 13. sjednici, održanoj 10. 11. 2011., a Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH je na 7. sjednici, održanoj 1.12.2011., usvojio zaključak kojim se formira Istražna komisija koja će istražiti kompletan proces uništavanja municije, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme (u daljnjem tekstu: Istražna komisija), provjeriti zakonitost cjelokupnog procesa i o tome podnijeti konačan izvještaj domovima Parlamentarne skupštine BiH. Domovi Parlamentarne skupštine BiH odredili su da je rok za završetak aktivnosti Istražne komisije tri mjeseca nakon njenog formiranja.

Istražna komisija je 25. 4. 2012. podnijela domovima Parlamentarne skupštine BiH zahtjev za produženje mandata rada Istražne komisije i dostavljanje konačnog izvještaja za dodatna tri mjeseca, kako bi u tom periodu efikasno uspjela završiti započete aktivnosti na prikupljanju dokaznog materijala u vezi s eventualnim nezakonitostima u procesu uništavanja municije, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme, te naposljetku domovima Parlamentarne skupštine BiH podnijeti konačan Izvještaj.

U skladu s tim, Predstavnički dom je na 27. sjednici, održanoj 10. 5. 2012., a Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na 15. sjednici, održanoj 15. 5. 2012., produžio mandat Istražnoj komisiji do 25. 7. 2012.

II. ČLANOVI KOMISIJE

Na prijedlog Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH (u daljnjem tekstu: Zajednička komisija), u Istražnu komisiju imenovani su: Dušanka Majkić, Nermina Zaimović-Uzunović i Božo Ljubić, članovi Zajedničke komisije iz Predstavničkog doma, te Borjana Krišto, Mehmed Bradarić i Staša Košarac, članovi Zajedničke komisije iz Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

III. SJEDNICE KOMISIJE

Istražna komisija održala je ukupno sedam sjednica.

Konstituirajuća sjednica Istražne komisije održana je 2. 2. 2012.

Konstituirajuću sjednicu sazvali su predsjedavajući oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Ova sjednica imala je samo jednu tačku dnevnog reda: Izbor predsjedavajućeg, te prvog i drugog zamjenika predsjedavajućeg Istražne komisije.

Za predsjedavajuću Istražne komisije izabrana je Dušanka Majkić.

Za prvu zamjenicu predsjedavajuće Istražne komisije izabrana je Borjana Krišto.

Za drugu zamjenicu predsjedavajuće Istražne komisije izabrana je Nermina Zaimović - Uzunović.

Druga sjednica Istražne komisije održana je 13. 2. 2012.

Sjednici su prisustvovali članovi Istražne komisije: Dušanka Majkić, Borjana Krišto, Nermina Zaimović – Uzunović, Mehmed Bradarić i Staša Košarac.

Odsustvo sa sjednice opravdao je Božo Ljubić.

Nakon usvajanja zapisnika konstituirajuće sjednice, usvojen je Poslovnik o radu Istražne komisije i dogovorene su daljnje aktivnosti.

Na drugoj sjednici, Istražna komisija je u okviru dogovora o daljnjim aktivnostima usvojila sljedeće zaključke:

1. Da se Ministarstvo odbrane BiH obavijesti o početku rada Istražne komisije, da se očituju o tome ko će ih zvanično predstavljati na sjednicama te da o tome obavijeste Istražnu komisiju.
2. Da se Komanda EUFOR-a u BiH, Štab NATO-a u Sarajevu i Misija OSCE-a u BiH obavijeste o početku rada Istražne komisije, da im se dostave adekvatni materijali te da u skladu s tim obavijeste Istražnu komisiju o tome ko će ih predstavljati na sjednicama.
3. Da se u inicijalne materijale za rad Istražne komisije uvrsti i Sporazum o konačnom raspolaganju pokretnom vojnom imovinom potpisan u Doboju 27.3.2008.

Dana 29. 2. 2012. rukovodstvo Istražne komisije održalo je radno-konsultativni sastanak s predstavnicima Ministarstva odbrane BiH, Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH, te predstavnicima međunarodnih organizacija u BiH koji su u proteklom periodu učestvovali u procesu uništavanja municije, minsko – eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme, a to su u prvom redu EUFOR, NATO i Misija OSCE-a u BiH. Na ovom sastanku predstavnici bosanskohercegovačkih i međunarodnih institucija upoznati su s odredbama Poslovnika o radu Istražne komisije, te im je podijeljen set inicijalnih materijala za rad Istražne komisije. Rukovodstvo Istražne komisije pozvalo je navedene organizacije na saradnju, kako bi se proces provjere zakonitosti uništavanja municije, minsko - eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme mogao okončati na efikasan način.

Treća sjednica Istražne komisije održana je 13. 3. 2012.

Sjednici su prisustvovali članovi Istražne komisije: Dušanka Majkić, Borjana Krišto, Nermina Zaimović-Uzunović i Staša Košarac.

Mehmed Bradarić i Božo Ljubić opravdali su izostanak sa sjednice.

Rad sjednice pratili su i predstavnici međunarodnih organizacija, i to: Žak Talarmin, Šejla Bektašević i Anera Kečević - Misija OSCE-a u BiH, potpukovnik Aleksandar Bauer, Dario Šikuljak i Romana Medić – Štab NATO-a, Sarajevo, te Ervin Kauer iz komande EUFOR-a.

Istražna komisija je na toj sjednici obavila razgovor s ovlaštenim predstavnicima Ministarstva odbrane BiH o procesu uništavanja naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava. Razgovor je obavljen s Muhamedom Smajićem, sekretarom, i Trpimirom Repcem, pomoćnikom ministra za nabavku i logistiku Ministarstva odbrane BiH.

Nakon ovih razgovora Istražna komisija dogovorila je buduće aktivnosti u svom radu.

Četvrta sjednica Istražne komisije održana je 4. 4. 2012.

Sjednici su prisustvovali članovi Istražne komisije: Dušanka Majkić, Božo Ljubić, Mehmed Bradarić i Staša Košarac.

Borjana Krišto i Nermina Zaimović - Uzunović opravdale su izostanak sa sjednice.

Rad sjednice pratili su i predstavnici međunarodnih organizacija: Misija OSCE-a u BiH, Štaba NATO-a, Sarajevo, i Komande EUFOR-a.

Istražna komisija je na ovoj sjednici obavila razgovor s ovlaštenim predstavnicima Ministarstva odbrane BiH o procesu uništavanja naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava i dogovorila se o daljnjim aktivnostima. Razgovor je obavljen s Marinom Pendeš, zamjenicom ministra, i Trpimirom Repcem, pomoćnikom ministra za nabavku i logistiku Ministarstva odbrane BiH.

Peta sjednica Istražne komisije održana je 11. 5. 2012.

Sjednici su prisustvovali svi članovi Istražne komisije: Dušanka Majkić, Borjana Krišto, Nermina Zaimović - Uzunović, Božo Ljubić, Mehmed Bradarić i Staša Košarac.

Rad sjednice pratili su i predstavnici međunarodnih organizacija: Misija OSCE-a u BiH, Štaba NATO-a, Sarajevo, i Komande EUFOR-a.

Istražna komisija je na ovoj sjednici obavila razgovor s ovlaštenim predstavnicima Ministarstva odbrane BiH i Ured UNDP-a u Sarajevu o procesu uništavanja naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava i dogovorila se u vezi s daljnjim aktivnostima. Razgovor je obavljen s Trpimirom Repcem, pomoćnikom ministra za nabavku i logistiku Ministarstva odbrane BiH, i Annom Berbić, ovlaštenom predstavnicom Ureda UNDP-a u Sarajevu.

Šesta sjednica Istražne komisije bila je zakazana za 8. 6. 2012. Zbog nedostatka kvoruma za rad i odlučivanje, a s obzirom na činjenicu da su pozvani predstavnici Zajedničkog štaba OSBiH dvije sedmice nakon toga bili poslovno odsutni iz BiH, odlučeno je da prisutni članovi Istražne komisije obave informativni razgovor s ovlaštenim predstavnicima Zajedničkog štaba OSBiH. U skladu sa usmenim dogovorom s članovima Istražne komisije koji nisu bili u prilici prisustvovati ovoj sjednici, obavljen je informativni razgovor s ovlaštenim predstavnicima Zajedničkog štaba OSBiH o procesu

uništavanja naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava, te je dogovoreno da se o rezultatima ovog razgovora odsutni članovi Istražne komisije upoznaju odmah po izradi neautoriziranog transkripta, kako bi, radi otklanjanja daljih eventualnih nejasnoća, sugerirali Istražnoj komisiji održavanje ponovnog sastanka s ovim licima.

Sjednici su prisustvovali članice Istražne komisije Dušanka Majkić i Nermina Zaimović – Uzunović.

Odsustvo sa sjednice opravdali su: Borjana Krišto, Staša Košarac, Mehmed Bradarić i Božo Ljubić.

Prisutni članovi Istražne komisije obavili su razgovor s general - pukovnikom Miladinom Milojčićem, načelnikom Zajedničkog štaba OSBiH, i brigadirom Daliborom Perićem, oficirom iz Sektora za nabavku i logistiku Ministarstva odbrane BiH.

U skladu s ranije navedenim dogovorom, svim članovima Istražne komisije dostavljen je transkript s ovog sastanka i predloženo da, ako imaju potrebe, daju svoje sugestije u smislu održavanja ponovne sjednice s ovim predstavnicima.

Naknadnih sugestija i zahtjeva članova Istražne komisije za održavanjem nove sjednice, na koju bi bila pozvana ova lica, nije bilo.

Sedma sjednica Istražne komisije održana je 25. 7. 2012.

Sjednici su prisustvovali svi članovi Istražne komisije: Dušanka Majkić, Borjana Krišto, Nermina Zaimović - Uzunović, Božo Ljubić, Mehmed Bradarić i Staša Košarac.

Na ovoj sjednici Istražna komisija obavila je sveobuhvatnu raspravu o materijalima koji su joj do tada dostavljeni, kao i do tada obavljenim razgovorima s ovlaštenim predstavnicima institucija odbrane BiH i međunarodnih organizacija u BiH, koji su učestvovali u procesu uništavanja municije i minsko - eksplozivnih sredstava u BiH. Na osnovu toga sačinjen je Izvještaj o radu Istražne komisije oba doma Parlamentarne skupštine BiH za provjeru zakonitosti procesa uništavanja municije, minsko - eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme (u daljnjem tekstu: Izvještaj o radu) s nalazima i zaključcima koji čine njegov sastavni dio.

IV. NALAZI ISTRAŽNE KOMISIJE

Istražna komisija je tokom svog rada konstatirala da:

1. Tokom provjere zakonitosti procesa uništavanja municije i minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme postojale su nepravilnosti i nedostatak procedura od strane Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH, o čemu govore prikupljeni dokumenti i iskazi predstavnika Ministarstva odbrane BiH i Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH.
2. Ovlašteni predstavnici Ministarstva odbrane BiH i Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH, koji su davali iskaze Istražnoj komisiji, dostavili su veliki broj dokumenata koji govori o neregularnosti procesa uništavanja municije i minsko-eksplozivnih sredstava.

3. Na osnovu prikupljenih dokumenata vidljivo je da u periodu do 2006. do 2010. godine predstavnici Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH nisu provodili nadzor nad procesom uništavanja višaka naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava (MiMES). Evidentno je da menadžment Ministarstva odbrane BiH i odgovorna lica u Zajedničkom štabu Oružanih snaga BiH nisu pratili tok realizacije uništavanja, niti dalje postupanje sa delaboriranim elementima i eksplozivom. Također, uništavanje višaka nije pratilo odgovarajuće materijalno razduženje vojnih skladišta, tako da se uništena sredstva i dalje vode na stanju.
4. Istražnoj komisiji nije pružen uvjerljiv dokaz o ukupnim količinama uništene municije i minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme. U različitim periodima, Ministarstvo odbrane BiH je Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost BiH kao i ovoj Istražnoj komisiji dostavljalo izvještaje s različitim podacima, što govori u prilog da Ministarstvo odbrane BiH ne raspolaže podacima o uništenim viškovima. Također, Ministarstvo odbrane BiH nije prezentiralo Istražnoj komisiji podatke o ukupnoj količini sekundarnih sirovina dobivenih delaboracijom, njihovu tržišnu vrijednost i finansijske efekte koji su bez odobrenja ustupljeni komercijalnim kapacitetima koji su vršili uništavanje.
5. Istražnoj komisiji skrenuta je pažnja na neodgovorno ponašanje Ministarstva odbrane BiH s eksplozivom, što predstavlja poseban sigurnosni problem. Za velike količine eksploziva dobivene procesom delaboracije ne postoje podaci gdje je završio i kako se njime prometovalo.
6. Istražna komisija nije uspjela u potpunosti rasvijetliti ulogu UNDP-a, koji je u proces uništavanja nestabilne municije i MiMES-a bio uključen od 1995. godine i koji je bez prethodno definiranih procedura od strane Ministarstva odbrane BiH preuzeo na sebe cijeli proces uništavanja MiMES-a, na osnovu Memoranduma o razumijevanju, potpisanog 2005. godine. Uočeno je da su Ministarstvo odbrane BiH i UNDP naredni Memorandum o razumijevanju potpisali retroaktivno, tako da se nije moglo formalno-pravno uticati na sadržaj potpisanih dokumenata o projektima koji su realizirani.
7. Utvrđeno je da je potpisan Memorandum o razumijevanju o uništavanju MiMES-a između Ministarstva odbrane BiH i UNDP-a, s jedne strane, i UNDP-a i firme „Unis-Pretis“, s druge strane. Međutim, nikada nije potpisan ugovor između Ministarstva odbrane BiH i firme „Unis-Pretis“, što je uzrokovalo da se cijeli proces uništavanja MiMES-a obavljao mimo procedura i kontrole Ministarstva odbrane BiH.
8. Utvrđeno je da je Ministarstvo odbrane BiH, i pored upozorenja Sektora za nabavku i logistiku, potpisalo dokument kojim se izbjegava plaćanje PDV-a za opremu namijenjenu delaboraciji u komercijalnim kapacitetima, čime je moguće oštećen budžet institucija BiH.
9. U toku rada Istražne komisije utvrđeno je da su se procesom uništavanja MiMES-a, naoružanja i vojne opreme u posmatranom periodu bavili: vojni kapacitet Trom Doboj, te komercijalni kapaciteti „Pretis“ d.d. Vogošća i "Binas" Bugojno. Generalno je uočeno da se netransparentno postupalo i tržišno prometovalo sa sekundarnim sirovinama koje su se dobivale procesom delaboracije, bez ikakve kontrole i nadzora od strane Ministarstva odbrane BiH. Također, nije utvrđeno na osnovu čega su delaborirani elementi i eksploziv ustupani

komercijalnim kapacitetima, što je bilo obavezno u skladu sa članom 74. Zakona o odbrani BiH.

10. Uništavanje MiMES-a metodom delaboracije u komercijalnim kapacitetima, sa ustupanjem sekundarnih sirovina, vršeno je bez odluke Predsjedništva BiH, odnosno predstavnika vlada entiteta (u skladu sa Zakonom o odbrani i Sporazumom koji je Vijeće ministara BiH potpisalo s vladama entiteta 27.3.2008.). Ministarstvo odbrane BiH, prije početka delaboracije, nije definiralo tretman sekundarnih sirovina dobivenih procesom delaboracije.
11. Uništavanje MiMES-a u preduzeću „Pretis“ d.d. vršeno je od 2006. godine, a Memorandum o razumijevanju s UNDP-em o toj aktivnosti potpisan je tek 2007. godine.
12. U periodu od 1.1.2006. do 1.1.2010. preduzeće „Pretis“ d.d., kao komercijalni kapacitet, nije raspolagalo potrebnim saglasnostima i dozvolom da se bavi delaboracijom MiMES-a, koje je trebalo da izda nadležno federalno ministarstvo.
13. Ministarstvo odbrane BiH je, mimo znanja i odluke Predsjedništva BiH, na osnovu pojedinačnih odluka ministra odbrane BiH, odobravalo izuzimanje na revers municije i minsko-eksplozivnih sredstava preduzeću „Pretis“ d.d. Vogošća. Postoje ozbiljne indicije da sredstva koja su izuzeta iz skladišta Oružanih snaga BiH nisu uništena, nego da su izvezena iz Bosne i Hercegovine u zemlje na koje se odnosi zabrana Ujedinjenih naroda za uvoz naoružanja, a o čemu je Predsjedništvo BiH i Ministarstvo vanjskih poslova BiH informirala Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini.
14. U pogonima „Pretisa“ d.d. delaboracijom se dobivao trotil (eksploziv). Sektor za nabavku i logistiku Ministarstva odbrane BiH upozorio je da u toj tvornici nisu bili osigurani tehnički preduslovi za tu vrstu aktivnosti, ali je to ostalo bez odgovora nadležnih u Ministarstvu odbrane BiH.
15. Istražna komisija uočila je dopis Binasa iz Bugojna, koji se obratio Ministarstvu odbrane BiH za izuzimanje „njihovih“ ručnih bombi u količini od 24.565 komada iz skladišta Daljani u Donjem Vakufu. Istraga nadležnih organa treba utvrditi ko je, kada i zbog čega primio u skladište Oružanih snaga BiH ručne bombe, koje su u vlasništvu privatnog preduzeća (veza, dopis broj: 16-09-03-25-178-34/11, od 9. 2. 2011.), te da li su one zaista vlasništvo Binasa i ko je za to odgovoran.

V. ZAKLJUČCI

Istražna komisija je **jednoglasno, sa 6 glasova „za“**, usvojila Izvještaj o radu Istražne komisije oba doma Parlamentarne skupštine BiH za provjeru zakonitosti procesa uništavanja municije, minsko - eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme, s nalazima i zaključcima sadržanim u njemu, te domovima Parlamentarne skupštine BiH predlaže da:

1. usvoje Izvještaj o radu Istražne komisije oba doma Parlamentarne skupštine BiH za provjeru zakonitosti procesa uništavanja municije, minsko - eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme;
2. Izvještaj s kompletnom dokumentacijom na kojima se temeljio rad Istražne komisije stavi na raspolaganje Tužilaštvu BiH, ako to Tužilaštvo zatraži, zajedno sa usvojenim zapisnicima i neautoriziranim transkriptima sa sedam održanih sjednica Istražne komisije, materijalima dostavljenim od Ministarstva odbrane BiH, Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH i Ureda UNDP-a u Sarajevu.

Istražna komisija je za izvjestiteljicu na sjednici Predstavničkog doma odredila Dušanku Majkić, a na sjednici Doma naroda Borjanu Krišto.

Dostavljeno:

- naslovu,
- a/a.

